

- b) att öfverlemnandet till Stockholms stad af de tomtdelar, hvilka skola till staden upplåtas, icke må ega rum förr än omkring två år härefter, å den tid Fullmäktige i Riksgälds-kontoret ega bestämma;
 - c) att den jordrymd, som till staden upplåtes, skall af staden användas till hamnplats och på stadens bekostnad beläggas med sten eller annat tjenligt gatulägningsämne; samt
 - d) att platsens framtida renhållning och belysning skall af staden bekostas;
- 2:o att Fullmäktige i Riksgälds-kontoret må få sig uppdraget att, på Riksgälds-kontorets bekostnad och i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de af Fullmäktige aflemnade ritningar, gå i författning om utförandet af de byggnadsarbeten, hvilka i följd af förenämnda tomtdelars öfverlåtande till Stockholms stad, blifva erforderliga; dervid Fullmäktige må ega icke allenast att låta ordna arbetena på det sätt Fullmäktige finna ändamålsenligast samt följaktligen bestämma, om arbetenas utförande, vare sig i sin helhet eller delvis, må upplåtas på entreprenad, eller om de skola under antagen tillsyningsman verkställas af omedelbart aflönade arbetare; dock under vilkor, dels att byggnadsarbetena skola vara afslutade så tidigt, att de tomtdelar, som i lista punkten omförmälas, kunna vårtiden år 1870 till staden öfverlemnas, dels att kostnaden för de ifrågasvarande byggnadsarbetena, så vidt sig göra låter, icke må öfverstiga det beräknade beloppet Sjuttiotusen Riksdaler.

Stockholm den 6 April 1868.

Arv. Fr:son Posse.

N:o 63.

Ank. till Riksd. Kansli d. 6 April 1868, kl. 5 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga Proposition, i fråga om upplåtelse till Stockholms stad af vissa delar utaf Kronans tomter N:is 11 och 12 å Riddarholmen.

(R. A.)

Med afseende å angelägenheten att, så snart Riddarholmens norra strand blifvit till hamnplats ordnad, landväga kommunikation å Riddarholmen till och från denna plats måtte kunna erhållas, gjorde Stockholms Stadsfullmäktige år 1866 un-

derdånig framställning om upplåtelse till Stockholms kommun af så stor del utaf Riksgälds-kontorets tomt N:o 12 och den till Riksarkivet numera upplåtna tomt N:o 11, som erfordrades för att utmed den blifvande jernvägens sträckning öfver dessa tomter kunna anlägga en gata af 32 eller åtminstone 25 fots bredd. Öfver denna framställning afgåfvos underdåniga yttranden af Öfverintendents- och Riksmarskalks-embetena, dervid förstnämnda embete, med vitsordande af det ändamåls-enliga i den sålunda föreslagna anordningen, hvilken derjemte i icke oväsentlig mån skulle bidraga att åt ifrågavarande stadsdel gifva ett ordnadt och städadt utseende, för sin del förordade Stadsfullmäktiges ansökning, hvaremot Riksmarskalks-embetet, som med Öfverintendents-embetet instämde i fråga om lämpligheten af den föreslagna kommunikationsleden, med afseende derå att de för Kongl. fatburn å förenämnda tomt N:o 11 uppförda byggnader genom en sådan anläggning måste rifvas, fästat uppmärksamhet å nödvändigheten, dels att för fatburn anskaffa annan tjenlig plats, dels också att erforderliga medel för uppförande och inredning derstädes af byggnader för ändamålet blefve, vare sig af Stockholms kommun eller af Riksdagen, anvisade till belopp, som blifvit af förste Hofmarskalken beräknadt till 46,000 Riksdaler, men af t. f. Hofintendenten F. W. Scholander till 75,000 Riksdaler.

Sedan, med anledning af detta Riksmarskalks-embetets yttrande, från Stadsfullmäktige infordrats förklarande, huruvida Fullmäktige för vinnande af upplåtelse till staden af de ifrågavarande tomtdelarne, ville erlägga det för uppförande å annat ställe af nödiga byggnader för den Kongl. fatburn erforderliga penningbelopp, hafva Stadsfullmäktige uti en af Öfverståthållare-embetet till Kongl. Maj:t insänd skrift i underdånighet anført, att, ehuru önskvärdt det vore, om den föreslagna nya kommunikationsleden emellan Riddarholmens östra och norra stränder kunde komma till utförande, densamma likväl för närvarande, och innan stränderna omkring Riddarholmen blifvit i sin helhet ordnade, icke kunde anses vara så magtpåliggande, att under för handen varande förhållanden, då en mängd dels redan beslutade och dels af behof påkallade arbeten togo kommunens tillgångar strängt i anspråk, Fullmäktige ansåge sig kunna pålägga kommunen den kostnad, som för berörda tomtdelars upplåtande blifvit ifrågasatt.

Då emellertid ett afgörande af detta ärende icke förmodades vara att emotse så tidigt att, i händelse af bifall till framställningen, gatans anläggning kunde ske i sammanhang med jernvägsarbetena å Riddarholmen, men det vore af vikt, att en kommunikationsled, om än tills vidare endast för gående, blefve beredd till norra delen af Riddarholmen, hafva Fullmäktige i underdånighet anhållit, att, oberoende deraf, huruvida staden kunde få till sig öfverlätet det för en gatas anläggning öfver förenämnda tomter behöfliga jordutrymme, för allmänna trafiken måtte upplåtas af tomt N:o 11 2,193 kvadratfot och af tomt N:o 12 2,346 kvadratfot, på det att vester om jernbanan måtte kunna, på sätt en af vice Stadsingeniören R. Brodin upprättad, ansökningen bifogad plankarta*) utvisade, ordnas en *gångväg* af 13 fots bredd med den inskränkning deruti, som förorsakas af det utskjutande hörnet af det ena fatburshuset; och har Öfverståthållare-embetet, när hvarje direkt förbindelse emellan östra och norra delarne af Riddarholmens stränder omöjliggjordes genom sammanbindningsbanans framdragande i därför bestämd riktning, derest icke den kommunikationsled, hvarom framställning blifvit gjord, åtminstone i dess nu ifrågasatta inskränktare omfång, tillvägabringades, samt då genom denna anordning rifning eller förändring af någotdera fatburshuset icke erfordrades, till Stadsfull-

*) Denna plankarta finnes att tillgå i Stats-Utskottets Kansli.

mäktiges berörda anhållan tillstyrkt nådigt bifall. Sedan Riksmarskalks-embetet, uti ytterligare infordradt underdånigt utlåtande, beträffande den gjorda framställningen, såvidt den afser upplåtande af en del utaf den till fatbur för Kongl. Hofvet begagnade tomten N:o 11, förklarar, att, ehuru genom dylik upplåtelse det förut icke för stora utrymmet betydligt minskades, tomtens begagnande för fatburns räkning likväl icke derigenom gjordes omöjligt, så framt vissa föreslagna anordningar iakttoges vid gångvägens anläggning, samt att, under sådant förbehåll, Riksmarskalks-embetet icke funne hinder mot att den uppgifna rymden af sagda tomt tills vidare, och intill dess frågan om öfverlåtelse af hela det först ifrågasatta området kunde blifva i behörig ordning afgjord, för det nu afsedda ändamålet åt staden upplåtas, har Kongl. Maj:t genom ofvanberörda nådiga Proposition (intagen under N:o 11 i 1:sta Samlingen af Bihaget till Riksdagens protokoll) föreslagit att Riksdagen måtte bifalla, att till Stockholms stad må af tomterna N:is 11 och 12 i kvarteret Riddarholmen utan ersättning upplåtas, af den förra 2,193 kvadrattot och af den sednare 2,346 kvadrattot, för anläggning vester om sammanbindningsbanan, på sätt den af vice Stadsingeniören Brodin upprättade plankarta utvisar, af en gångväg utaf 13 fots bredd med den inskränkning deri, som af det utskjutande hörnet på det ena fatburshuset betingas; dock att härvid, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med hvad Riksmarskalks-embetet föreslagit, det vilkor fästes, att, vid gångvägens anläggning, fritt aflopp under densamma för vattnet från fatburn beredes, äfvensom att ett plank af tillräcklig höjd emellan gångvägen och fatburns tomt på stadens bekostnad uppföres och sedermera i godt och städadt skick af staden underhålles.

Sedan Fullmäktige i Riksgälds-kontoret lemnats tillfälle att i fråga om den föreslagna upplåtelsen i hvad den rörer Riksgälds-kontorets tomt (N:o 12) afgifva yttrande, hafva bemälda Fullmäktige uti en till Utskottet den 30 sistlidne Mars ankommen skrifvelse anmält, att Fullmäktige, för sin del, icke funnit något att erinra emot den föreslagna gångvägens ledning öfver sistnämnda tomt, dervid dock borde fästas följande vilkor, nemligen:

- 1:o att i likhet med hvad som egde rum då Rikets åren 1850 och 1851 församlade Ständer medgäfvö, att den närmast Riddarholmskanalen belägna del af samma tomt finge upplåtas till allmänt begagnande för en tillämnad strandgata samt till landningsställe för båtar, äfven borde fästas vid nu ifrågavarande upplåtelse af en längre in på sagda tomt befintlig del deraf eller att Riksgälds-kontoret för framtiden borde bibehålla sin eganderätt till den upplåtna tomtdelen;
- 2:o att ett jernstaket, med deruti på lämpligt ställe anbringad grind skall på Stockholms stads bekostnad, långt efter gångvägen uppsättas på vestra sidan om densamma;
- 3:o att gångvägens beläggning med sten eller annat dertill tjenligt ämne samt densammas renhållning och belysning äfvensom vidmagthållandet af ofvan nämnda staket skola af staden bekostas; och
- 4:o att något hinder för nödigt vattenaflopp från den på gångvägens vestra sida belägna del af Riksgälds-kontorets tomt icke uppkommer genom denna vägs anläggande;

hvarjemte, i afseende på tiden då upplåtelsen borde träda i verket, blifvit föreslaget att densamma finge ske så snart Stockholms Stadsfullmäktige förklarar sig vilja fullgöra och iakttaga sagda vilkor.

På

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, hemställer Utskottet, att Riksdagen måtte på det sätt bifalla hvad Kongl. Maj:t i ofvanberörda nådiga Proposition föreslagit, att till Stockholms stad må af tomterna N:is 11 och 12 i kvarteret Riddarholmen utan ersättning upplåtas, af den förre 2,193 qvadratföt och af den sednare 2,346 qvadratföt, för anläggning vester om sammanbindningsbanan, på sätt den af vice Stadsingeniören Brodin upprättade plankarta utvisar, af en gångväg utaf 13 fots bredd, med den inskränkning deri, som af det utskjutande hörnet på det ena fatburs-huset betingas; dock att härvid fästas följande villkor:

- 1:o att Riksgälds-kontoret för framtiden bibehåller sin eganderätt till den jordrymd, som skall afträdas från Riksgälds-kontorets tomt;
- 2:o att ett jernstaket, med deruti på lämpligt ställe anbringad grind, skall på Stockholms stads bekostnad på Riksgälds-kontorets tomt uppsättas längs efter vestra sidan af gångvägen;
- 3:o att ändamålsenlig stängsel emellan gångvägen och fatburstomten jemväl på stadens bekostnad uppföres och sedermera i godt och städadt skick af staden underhålles;
- 4:o att gångvägens beläggning med sten eller annat dertill tjenligt ämne samt densammas renhållning och belysning äfvensom vidmagthållandet af ofvannämnda staket skola af staden bekostas;
- 5:o att vid gångvägens anläggning fritt aflopp under densamma skall beredas för vattnet dels från sjelfva fatburn dels i öfrigt från de ifrågavarande båda tomterna; samt
- 6:o att öfverlåtelsen af de ifrågavarande tomtdelarne må ega rum, så snart Stockholms stads fullmäktige förklarat sig vilja fullgöra och iakttaga ofvanstående villkor.

Stockholm den 6 April 1868.

Arv. Fr:son Posse.
